

Cents anys de sindicalisme revolucionari

Feria pràcticament un decenni que el moviment obrer català es trobava en una situació de crisi orgànica irreversible. Des del procés de Montjuïc de 1896, amb motiu de la irrupció del terrorisme anarquista d'aquells anys, la repressió governamental havia desarticulat el teixit associatiu dels obrers catalans, i els pocs sindicats que havien pogut subsistir vivien en una situació de gran precarietat. La irrupció d'Alejandro Lerroux a l'escena política catalana, a partir de 1901, va poder bastir un projecte polític que, sobretot a Barcelona, disposava d'una significativa base obrera. El fracàs de la vaga general de 1902 –que

va afectar prop de 120.000 treballadors a tot Catalunya – també va incidir en la llarga travessa del desert que anava recorrent el moviment sindical català.

No fou fins l'any 1906 que es va iniciar una certa represa, gràcies als contactes dels obrers catalans amb la Confédération Générale du Travail francesa, que l'octubre d'aquell any havia celebrat un congrés a Amiens d'on havien sorgit les reivindicacions d'apoliticisme i autonomia per als treballadors. Tanmateix, les primeres iniciatives organitzatives es van adoptar el juny de 1907. En una reunió al local de la Dependència Mercantil de Barcelona, presidida pel socialista Antoni Badia Matamala, es

El 25 de juliol de 1907, ara fa un segle, va aparèixer al setmanari anarquista 'Tierra y Libertad' un manifest de Solidaritat Obrera adreçat als treballadors de Barcelona.

Aquesta crida ha estat considerada el punt de partida de la constitució, tres anys més tard, de la Confederació Nacional del Treball, el gran moviment de les masses treballadores de la Catalunya contemporània.

va acordar, segons publicava el diari *El Poble Català*, "la conveniència d'unir-se totes les societats de caràcter societatari en una estreta solidaritat obrera, que, deixant a cada entitat ab completa llibertat per a defensar sos peculiars ideals, les uneixi en lo que 'ls és comú". Sorgia així el nou concepte de *solidaritat obrera*, pres de l'èxit que en aquests moments, dins l'àmbit del catalanisme, tenia la Solidaritat Catalana, el moviment solidari constituït arran de les agressions que suportava el catalanisme des de 1905. El mateix mes de juny es va constituir una comissió organitzadora, en què, entre més components, hi havia Antoni Badia i el pintor de la construcció Salvador Seguí.

A l'origen, doncs, la Solidaritat Obrera apareixia com una organització que pretenia abraçar el conjunt de sindicats i organismes societaris que hi havia dins el moviment obrer barceloní, al marge de qualsevol implicació ideològica i política. Per aquesta raó, trobem entre

els impulsors del moviment destacats dirigents socialistes. Quan el dia 25 de juliol es publicà l'esmentat manifest adreçat als treballadors de Barcelona, el moviment solidari ja tenia 36 societats obreres implicades. Encapçalades per la Dependència Mercantil, hi trobem des de forners fins a confiters i pastissers, passant per la Unió Metal·lúrgica, l'Art Fabril, impressors litògrafs, paletes, fusters, dependents d'ultramars, constructors de pianos i la "unión de matarifes". Com deien al manifest, es tractava d'associar "l'esforç de les societats obreres que avui viuen raquíficament en molts locals" per tal de constituir un gran moviment associatiu que aconseguís la fita per la qual havien lluitat milers de treballadors: "Que l'emancipació dels treballadors ha d'ésser obra dels mateixos treballadors."

Sindicalisme nacional. Pocs dies després d'aquesta primera crida obrera, el dia 3 d'agost es va organitzar al mateix local de la Dependència Mercantil una assemblea de representants sindicals on, a més d'elaborar-se un programa d'acció, s'escollí el primer consell directiu, que fou dividit en tres comissions –administrativa i de foment, de propaganda i d'ensenyament– i que va estar dirigit, amb el càrrec de secretari general, per Antoni Colomé, de la Societat de Fusters de Barcelona. D'aquesta manera feia les primeres passes un nou organisme sindical que aplegava obrers d'ideologies diverses –socialistes, anarquistes, i sense ideologia definida– i que, durant els primers temps, va ser concebut com a una organització estrictament barcelonina, a la qual de seguida van adherir-se 57 societats obreres. El dia 19 d'octubre de 1907 començava a publicar-se el primer número del setmanari *Solidaridad Obrera*, gràcies a les aportacions econòmiques que féu el pedagog racionalista i fundador de l'Escola Moderna Francesc Ferrer i Guàrdia. Dirigit pel sindicalista i pintor Jaume Bisbe, el setmanari comptava, per exemple, amb les col·laboracions de Badia, que n'era l'administrador, Tomàs Herreros i el vell anarquista Anselmo Lorenzo.

Però ben aviat es va posar en evidèn-

cia la necessitat de traspasar l'àmbit barceloní per convertir la Solidaritat en una organització d'abast nacional. La celebració d'un míting sindical al Teatre Cervantes de Badalona, el dia 25 de març de 1908, va ser l'ocasió perquè hi fes cap una delegació de la Solidaritat i, alhora, s'hi apleguessin representants de sindicats procedents de Mataró, Manresa, Igualada, Manlleu, Vic, Sabadell, Terrassa i més poblacions de l'entorn. L'ocasió fou aprofitada per a celebrar una assemblea d'on sorgí la necessitat de convertir Solidaritat Obrera en un organisme d'àmbit català.

I, efectivament, el mes de maig, el nou secretari general, Jaume Bisbe, que substituï Colomé poc després de l'assemblea de Badalona, convocà un "Congrés Obrer de Catalunya", els dies 6, 7 i 8 de setembre de 1908. Fou el congrés de la consolidació del moviment solidari. Diu Bisbe: "Seguint el curs evolutiu de la nostra missió històrica, és hora que els obrers de Catalunya, posant-nos a l'avantguarda dels nostres germans de la resta de regions d'Espanya, marxem endavant amb els treballadors de tots els països cap a la conquesta del patrimoni universal i a la dignificació de la nostra classe." El congrés –que se celebrà al nou local del Centre Obrer barceloní– convocà 143 delegats de 120 societats obreres de tot Catalunya –que

en conjunt representaven unes 25.000 afiliats– i prengué la decisió de constituir la Confederació Regional de Societats de Resistència Solidaritat Obrera. El nou organisme mantenia el caràcter apolític de l'organisme barceloní. Al congrés van continuar participant-hi dirigents socialistes, anarquistes i simplement sindicalistes. El nou secretari general, nomenat el desembre de 1908, fou Josep Roman, un tipògraf, dirigent de la societat Estampació Tipogràfica de Barcelona, que ja havia format part del primer consell directiu de la Solidaritat Obrera i que ara fou escollit per al màxim càrrec directiu perquè tenia un caràcter ideològicament neutre.

Cap a la formació de la CNT.

L'impacte del nou organisme arreu de l'estat espanyol fou considerable. Des d'Astúries, des d'Andalusia i des de més indrets s'iniciaren tasques de reorganització sindical, que menaren al pas següent: la constitució d'una estructura sindical d'abast estatal. La necessitat era tan evident que el juny de 1909 la Solidaritat Obrera catalana va convocar un segon congrés, que havia de celebrar-se el mes de setembre, i havia de representar l'extensió del moviment a tot l'estat espanyol. Tanmateix, els fets de la Setmana Tràgica, de juliol de 1909, van fer ajornar el projecte durant un any.

Pelai Pagès i Blanch

Salvador Seguí, el noi del sucre, en una imatge dels anys vint, poc abans de ser assassinat.